

Zaaknummer: 436998

Raadsvergadering d.d. 23 januari 2018 agendapunt 11

Aan:

De Gemeenteraad

Vries, 19 december 2017

Portefeuillehouder:	Dhr. J.H. Lammers
Behandelend ambtenaar: Doorkiesnummer:	Mevr. G. Koopman 0592-266868
E-mail adres:	g.koopman@tynaarlo.nl
Bijlage(n):	1. raadsbesluit 2. Notitie Op weg naar een inclusieve arbeidsmarkt (ter inzage) 3. Notitie Bestuurlijk proces met betrekking tot governance gemeenschappelijke regelingen (ter inzage)

Onderwerp

Toekomst Alescon

Gevraagd besluit

1. Kennisnemen van de besluiten van het college
2. Geen zienswijzen indienen betreffende deze besluiten

Wat willen wij hiermee bereiken?

Komen tot een integrale uitvoering van de 3 functies binnen de Participatiewet door één uitvoeringsorganisatie.

Waarom komen we nu met dit voorstel?

De gemeenten Aa en Hunze, Assen, Tynaarlo, Midden-Drenthe, Hoogeveen en De Wolden voeren samen met Alescon al enige tijd gesprekken over de toekomstige uitvoering van de Participatiewet en de rol die Alescon hier in heeft. Samen met de vijf andere colleges van B&W binnen de Gemeenschappelijke Regeling Alescon heeft ons college op 19 december 2017 besloten als richtinggevend uitgangspunt vast te stellen om de huidige functies, taken en activiteiten van het bedrijf Alescon inclusief personeel onder te brengen in 2 entiteiten voor de clusters Noord (Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo) en Zuid (De Wolden, Hoogeveen en Midden-Drenthe). Dit betekent tevens het voornemen de huidige gemeenschappelijke regeling Alescon te beëindigen.

Proces

Vanuit het bestuur is in het eerste half jaar van 2017 de behoefte geuit voortgang in deze discussie te krijgen op basis van de opgestelde 'houtkoolschets'. Besloten is door de zes gemeenten een stuurgroep in te richten, bestaande uit de zes wethouders van de deelnemende gemeenten, onder voorzitterschap van een externe, te weten de heer de Vries.

Vanaf half juni is de stuurgroep aan de slag gegaan met de opdracht om tot een collectieve gemeentelijke visie te komen met betrekking tot de uitvoering van de Participatiewet en wat dit betekent voor de toekomst van Alescon.

Het project is opgedeeld in vijf fasen, te weten:

- Oriënteren
- Ontwerpen
- Consulteren
- Besluiten
- Implementeren

Gedurende de oriëntatiefase zijn veel gesprekken gevoerd met de gemeenten, sociale diensten en

andere leer-werkbedrijven.

In de ontwerpfase is een collectieve opvatting geformuleerd met betrekking tot een meer integrale en lokale benadering van de Participatiewet. In de consulteringsfase is deze collectieve visie voorgelegd aan de colleges, de gemeentesecretarissen, de directeuren van de sociale diensten, de gemeenteraden, de OR van Alescon en **de Cliëntenraden van de diverse gemeenten**. Na deze consulteringsfase wordt nu overgegaan tot besluitvorming. Met de besluiten kan een volgende stap gezet worden, het opstellen van een ontvlechtigingsplan door Alescon en een implementatieplan door de clusters van Noord en Zuid. Op het moment dat de twee clusters (Noord en Zuid) een implementatieplan gereed hebben om de werkzaamheden van Alescon voort te zetten in de nieuwe setting en het ontvlechtigingsplan gereed is kan er een definitief besluit voorgelegd worden aan het college om de gemeenschappelijke regeling Alescon te beëindigen. Op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen moet het college voorafgaand aan het besluit tot beëindiging van de GR Alescon toestemming vragen aan de gemeenteraad. Krachtens artikel 1, tweede lid kan uw raad deze toestemming slechts onthouden worden, indien het voorgestelde besluit in strijd is met het recht of met het algemeen belang.

Op basis van het nu voorliggende voorstel wordt ons voorgenomen besluit om de taken van de Participatiewet onder te brengen in één uitvoeringsorganisatie aan uw gemeenteraad ter kennisneming voorgelegd en stellen wij voor geen zienswijzen in te dienen betreffende deze besluiten.

Een voorstel van gelijke strekking wordt in de periode van 20 januari t/m 2 februari ter besluitvorming voorgelegd aan alle zes betrokken gemeenteraden.

artikel 1 tweede lid

Dit voorstel sluit aan bij de eerdere besluitvorming die de gemeenteraad heeft genomen bij de vaststelling van de Kadernota Participatiewet "Meedoen is de norm, werk het doel" (augustus 2014) In deze kadernota wordt reeds gesproken over de uitvoering van de Participatiewet door 1 uitvoeringsorganisatie.

Besluitvorming door de gemeenteraad op 23 januari 2018 is zeer gewenst, omdat een voorstel van gelijke strekking in de periode van 20 januari t/m 2 februari ter besluitvorming voorgelegd aan de betrokken gemeenteraden.

Alescon

Voordat de inhoud wordt ingegaan is het goed om kennis te nemen van waar het over gaat als het gaat over Alescon. Daarom een aantal feitelijkheden op een rij:

- Bij Alescon werken momenteel 1720 Wsw'ers in 1566 arbeidsjaren (aja's) voor de zes gemeenten Aa en Hunze, Assen, Tynaarlo, Midden-Drenthe, Hoogeveen en De Wolden;
- Het Rijk verstrekt een subsidie per aja. In 2017 gaat het om 40 miljoen euro die via de gemeenten overgemaakt worden naar Alescon;
- Daarbovenop verstrekken de gemeenten 4 miljoen euro als bijdrage in het exploitatietekort van Alescon;
- 48% van de Wsw'ers werkt namens de noordelijke gemeenten (Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo);
- 48,7% van de Wsw'ers werkt namens de zuidelijke gemeenten (Midden-Drenthe, Hoogeveen en De Wolden);
- 3,3% van de Wsw'ers werkt namens de zogenaamde buitengemeenten ;
- Er werkt 120 fte aan begeleidend personeel;
- Er werkt 39 fte aan overheadpersoneel.

Door ontwikkelingen met betrekking tot de invoering van de Participatiewet, zijn de gemeenten genoodzaakt om te bezien of de huidige wijze van uitvoering van de Participatiewet, en de rol die Alescon daar nu in heeft, toekomstbestendig is. Dat wordt hieronder toegelicht.

Zes verschillende uitgangsposities.

De zes Alescon gemeenten laten de Wsw uitvoeren door de GR Alescon. Dit doen de gemeenten gezamenlijk en er bestaat geen verschil in hoe dit wordt uitgevoerd. Voor de Participatiewet ligt dit anders:

- Midden-Drenthe heeft een eigen sociale dienst;
- De Wolden en Hoogeveen hebben een gezamenlijke ambtelijke organisatie in de vorm van een GR met een eigen sociale dienst die voor beide gemeenten werkt;
- Assen, Aa en Hunze en Tynaarlo hebben de sociale dienst op afstand gezet. De GR Werkplein Drentsche Aa (WPDA) voert de werkzaamheden uit voor de drie gemeenten.

De ontwikkelingen met betrekking tot de invoering van de Participatiewet en de verschillen in de uitgangspositie maakt dat de 6 gemeenten met z'n allen voor de vraag staan hoe gemeenten per gemeente/cluster van gemeenten, de Participatiewet willen uitvoeren en wat dit betekent voor de GR Alescon.

Stuurgroep

De zes portefeuillehouders van de gemeenten hebben zitting genomen in een stuurgroep onder leiding van een externe projectleider. Met als doel het zorgen voor samenhang in de verschillende gemeentelijke visies op de Participatiewet en het formuleren van een collectief toekomstbeeld. Dit heeft geleid tot de volgende gemeenschappelijke uitgangspunten:

1. Het gaat om mensen, de gemeenten willen hier sociaal mee omgaan;
2. Alescon heeft veel kennis en kunde, materieel, gebouwen, netwerk en ervaring. Dit alles is te kostbaar om te laten wegvloeien. Deze succesfactoren willen de gemeenten graag behouden voor de toekomst en daarom zetten de gemeenten hier op in;
3. De functies binnen de Participatiewet (zie hieronder) worden zoveel mogelijk in samenhang uitgevoerd;
4. Er moet zorgvuldig te werk worden gegaan en recht doen aan de complexiteit. Tegelijkertijd is tijd een belangrijke factor. Onzekerheid is slopend, in het bijzonder bij de kwetsbare SW-medewerkers. De onzekerheid moet niet langer duren dan nodig is;
5. De uitvoering van de Participatiewet zo lokaal mogelijk regelen;
6. Er wordt uitgegaan van alle doelgroepen binnen de Participatiewet;
7. Het streven is een inclusieve arbeidsmarkt: dit is een arbeidsmarkt waar ook mensen met een arbeidsbeperking (en/of een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt) hun talenten en capaciteiten naar vermogen kunnen inzetten.

Hoofdfuncties Participatiewet

Om uitvoering te kunnen geven aan bovenstaande uitgangspunten is het goed om de drie functies binnen de Participatiewet te onderscheiden:

FUNCTIE 1 Inkomensverstrekking (bijstandsuitkeringen e.d.)	Het (financieel) vangnet voor onze inwoners.
FUNCTIE 2 Arbeidsmarkttoeleiding	De re-integratie trajecten, leer-werkplekken en de coaching. In andere woorden het klaarstomen van inwoners voor de arbeidsmarkt (of als dat niet lukt andere vormen van participatie)
FUNCTIE 3 Organiseren en aanbieden van werk	inclusieve arbeidsmarkt / beschut binnen en buiten / afspraakbanen / detacheringen etc

De drie functies worden momenteel te weinig in samenhang uitgevoerd en daarnaast is functie 2 versnipperd en meer regionaal dan lokaal ingevuld.

Splitsing Noord en Zuid

De stuurgroep komt op basis van bovenstaande tot het advies tot een splitsing tussen Noord en Zuid. De gemeenten gaan daarbij uit van een samenwerking van 1 x 6 (één gemeenschappelijke regeling Alescon) naar een splitsing van Alescon in twee samenwerkingsvormen verdeeld in een noordelijk en een zuidelijk gedeelte. Daarbij doen we het meest recht aan de geformuleerde uitgangspunten.

Noord

De noordelijke gemeenten voegen hun gedeelte van Alescon samen met WPDA en laten beide organisaties samengaan in één entiteit. De uitvoering van de Participatiewet, inclusief de Wsw-taken zoals die momenteel bij de GR Alescon zijn belegd, worden door deze organisatie uitgevoerd.

Zuid

Voor de zuidelijke gemeenten geldt dat de werkzaamheden van het huidige Alescon worden ondergebracht in een nieuwe organisatie. Door de splitsing wordt dit een kleinere organisatie dan dat nu het geval is en de invloed van de gemeenten op deze organisatie wordt groter. De sociale diensten, zoals die er nu zijn, blijven behouden omdat hier veel waarde gehecht wordt.

De nieuwe entiteit wordt opgezet door de 3 betrokken gemeenten in nauwe samenwerking met het huidige Alescon.

Splitsing Noord en Zuid

De stuurgroep komt op basis van bovenstaande tot het advies tot een splitsing tussen Noord en Zuid. De gemeenten gaan daarbij uit van een samenwerking van 1 x 6 (één gemeenschappelijke regeling Alescon) naar een splitsing van Alescon in twee samenwerkingsvormen verdeeld in een noordelijk en een zuidelijk gedeelte. Daarbij doen we het meest recht aan de geformuleerde uitgangspunten.

Noord

De noordelijke gemeenten voegen hun gedeelte van Alescon samen met WPDA en laten beide organisaties samengaan in één entiteit. De uitvoering van de Participatiewet, inclusief de Wsw-taken zoals die momenteel bij de GR Alescon zijn belegd, worden door deze organisatie uitgevoerd.

Zuid

Voor de zuidelijke gemeenten geldt dat de werkzaamheden van het huidige Alescon worden ondergebracht in een nieuwe organisatie. Door de splitsing wordt dit een kleinere organisatie dan dat nu het geval is en de invloed van de gemeenten op deze organisatie wordt groter. De sociale diensten, zoals die er nu zijn, blijven behouden omdat hier veel waarde gehecht wordt.

De nieuwe entiteit wordt opgezet door de 3 betrokken gemeenten in nauwe samenwerking met het huidige Alescon.

Hoofdkoers GR Alescon

Hieruit vloeit de volgende hoofdkoers uit voort: Alescon wordt opgesplitst waarbij in Noord de WPDA het noordelijke gedeelte van Alescon overneemt en waarbij in Zuid een nieuwe organisatie wordt opgericht die de Wsw gaat uitvoeren (inclusief het beschut werk binnen de Participatiewet). Bovenstaande is uitgewerkt in bijgevoegde notitie 'Op weg naar een inclusieve arbeidsmarkt'

Na dit principe besluit wordt een en ander uitgewerkt in een implementatieplan. Dit is een go/no go moment. De colleges moeten hiermee instemmen, de gemeenteraden van de zes gemeenten moeten het college toestemming verlenen.

Wat ging er aan vooraf

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wsw en een groot gedeelte van de Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten). Voor jong gehandicapten die geheel én duurzaam arbeidsongeschikt zijn blijft de Wajong bestaan. De Wajong wordt door het UWV uitgevoerd.

Een belangrijke doelstelling van de Participatiewet is om zoveel mogelijk mensen, met en zonder een arbeidsbeperking, weer aan de arbeidsmarkt deel te laten nemen. Om dit mogelijk te maken is

een Sociaal Akkoord gesloten met werkgevers, waarbij er in totaal 125.000 banen extra bijkomen voor mensen met een arbeidsbeperking. Dit zijn 100.000 banen bij bedrijven en 25.000 banen bij de overheid. Deze banen worden 'afsprakenbanen' genoemd en zijn een belangrijke pijler onder het al dan niet slagen van de Participatiewet.

Met de invoering van de Participatiewet is de instroom in de Wsw gestopt. Mensen met een arbeidsbeperking die nog wel in staat zijn om te werken vallen vanaf 1 januari 2015 onder de Participatiewet. Voor de huidige Wsw'ers met een dienstverband bij Alescon verandert er niets aangezien zij hun baan en salaris behouden en recht hebben op werkgarantie. Tegelijkertijd wordt de vergoeding per Wsw'er vanuit het Rijk aan gemeenten jaarlijks afgebouwd. Met andere woorden: Wsw'ers behouden de rechten en plichten, terwijl gemeenten steeds minder geld krijgen om dit te kunnen invullen.

Er komen geen Wsw'ers meer bij en het aantal Wsw'ers bij Alescon neemt jaarlijks met zo'n 5% af. Hierdoor is er sprake van een sterfhuissituatie. De invoering van de Participatiewet en de daarmee samenhangende terugloop van aantal Wsw'ers zorgt ervoor dat er geen toekomstperspectief is voor het huidige Alescon. Dat leidt tot onzekerheid bij al het personeel van Alescon (Wsw'ers en niet-Wsw'ers). Er ontstaat leegloop onder het personeel (niet-Wsw'ers) waarbij het de vraag is of er voldoende goed gekwalificeerd personeel overblijft.

Hoe informeren we de inwoners?

Er is in december 2017 een persbericht uitgekomen ten behoeve voor de lokale en regionale pers. Inwoners die betrokken zijn bij Alescon worden via de organisatie geïnformeerd. Het bestuur, de directie en de OR van Alescon spelen hierin een belangrijke rol.

Wanneer gaan we het uitvoeren?

Een ontvlechtingplan en een implementatieplan wordt gemaakt in het eerste half jaar van 2018. Deze rapportages vormen de basis voor het definitieve besluit tot overdracht van de taken van Alescon naar Werkplein Drentsche Aa en tevens beëindiging van de gemeenschappelijke regeling Alescon.

Hoe zijn de financiën opgebouwd?

Er wordt nu een principe besluit gevraagd zonder dat de precieze financiële consequenties in beeld zijn. Deze koers is nodig om verder door te rekenen wat de financiële consequenties zijn. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat er voor nu budgettair neutraal (dus met de huidige beschikbare budgetten) de ontvlechting plaats kan vinden. Mogelijk wordt er incidenteel een bijdrage gevraagd om knelpunten op te lossen.

De overhead van de op te richten entiteit is echter wel beïnvloedbaar en door de nieuwe structuur kan effectiever gebruik worden gemaakt van de infrastructuur

Burgemeester en wethouders van Tynaarlo,

drs. M.J.F.J. Thijsen,

burgemeester

mr. J. Th. van Nieukerken,

gemeentesecretaris

Raadsbesluit nr. 11

Betreft: Toekomst Alescon

De raad van de gemeente Tynaarlo;

Overwegende dat met de komst van de Participatiewet op 1 januari 2015 de instroom in de WSW is gestopt

Gelet op de Participatiewet

B E S L U I T:

1. Kennis te nemen van de besluiten van het college.
2. Geen zienswijzen in te dienen betreffende deze besluiten.

Vries, 23 januari 2018

De raad voornoemd,

drs. M.J.F.J. Thijsen, Voorzitter

J.L. de Jong, griffier